

Euroopa keeleõppe sõsarväljaanne: enam kui raam

Külli Kuri

Tallinna Laagna Gümnaasiumi eesti keele kui teise keele õpetaja ja
arendusjuht, TLÜ E2 külalislektor, EKI koolitaja

Eesti Võõrkeeleõpetajate Liidu 15. aastapäeva konverents
„Ühendades maailma keelte ja kultuuride kaudu“

08.11.2025 Tartus

TALLINNA ÜLIKOOL

Euroopa keeleõppe raamdokument

Euroopa keeleõppe raamdokument
2001

eesti keelde 2007

Euroopa keeleõppe raamdokumendi
sõsarväljaanne 2018

eesti keelde 2023

Keeleõppija on keelekasutaja

<https://pxhere.com/en/photo/485861>

Keelekasutaja kui
aktiivne tegutseja ehk
sotsiaalne agent

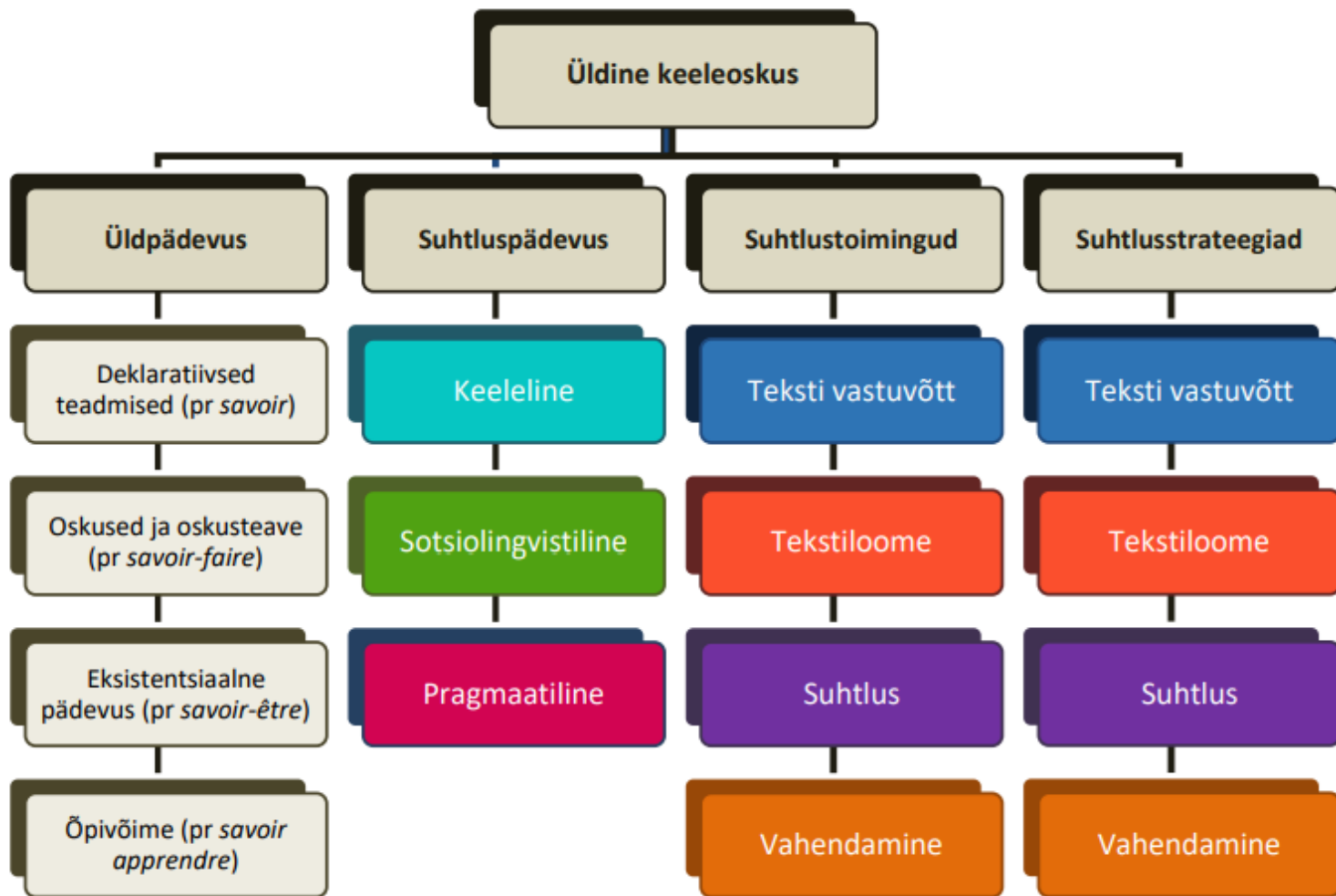
Keeleõppija on keelekasutaja

rohkest võimalusi keele kasutamiseks klassiruumis

vs õppimine keele kohta

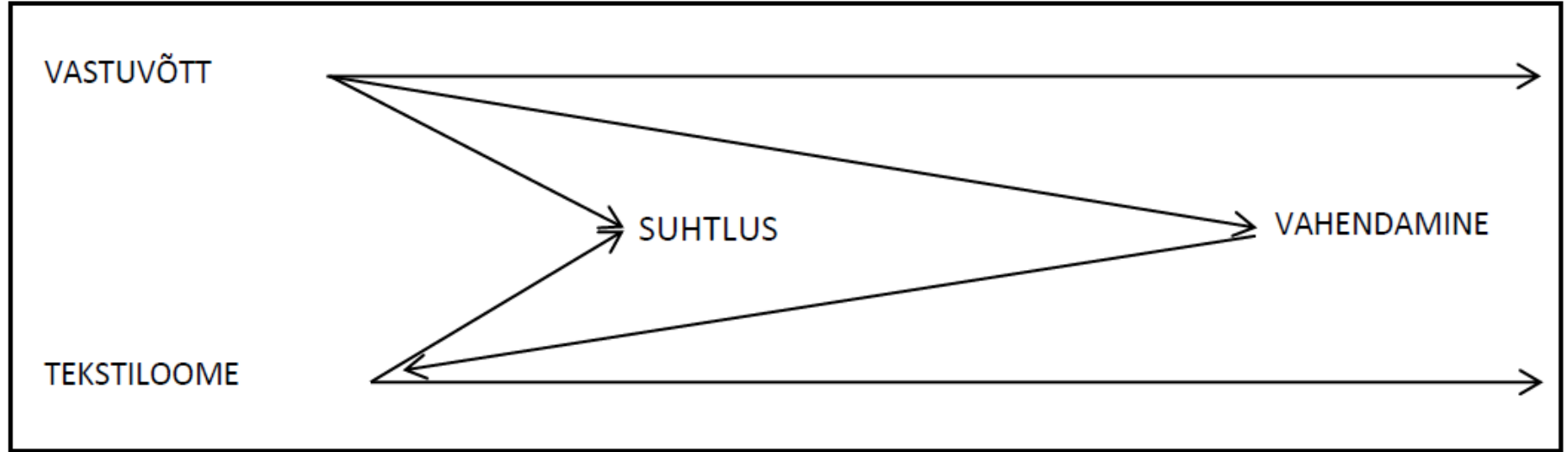
tutvustada laialdasi võimalusi keele märkamiseks ja kasutamiseks

vs sisendi andmine

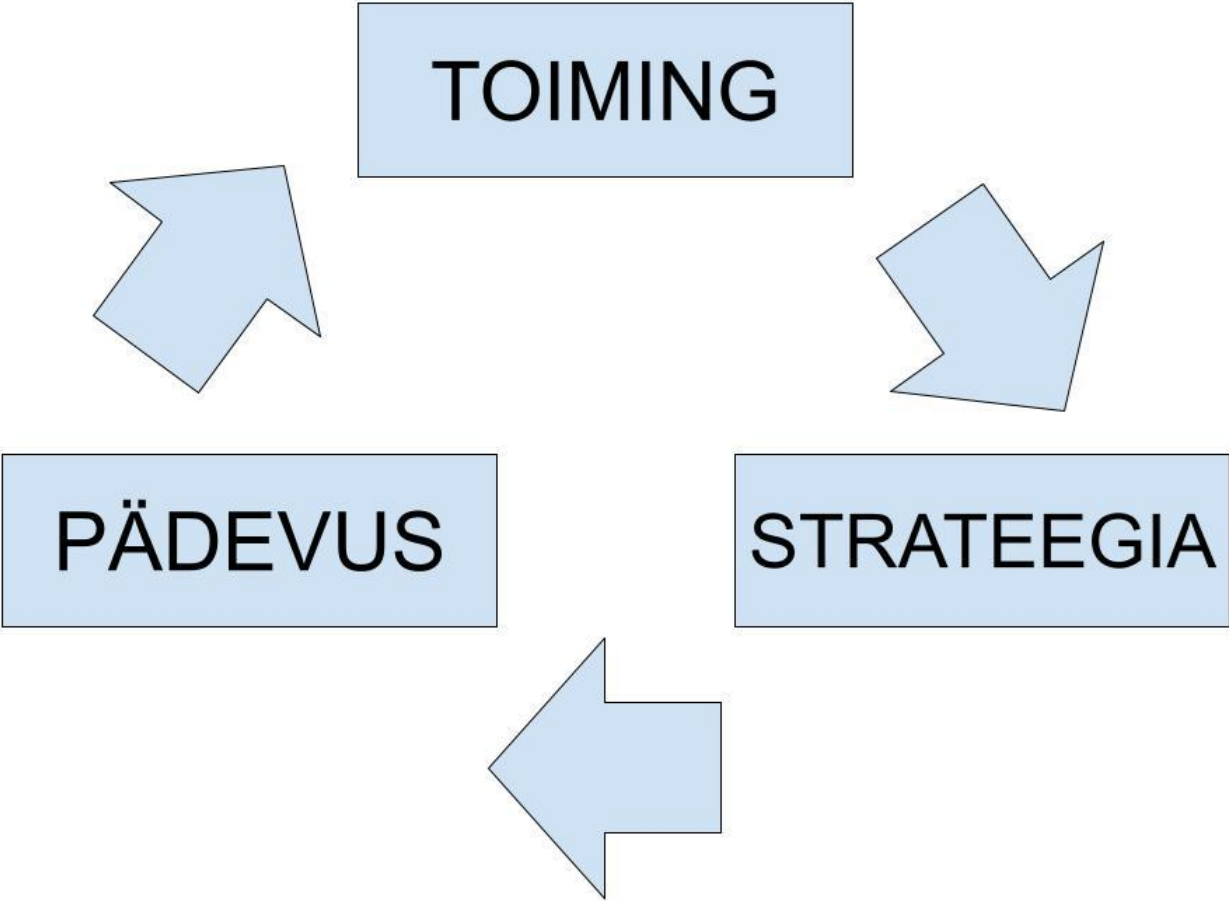

	Avalik esinemine ⁵⁶
B1	Oskab pidada ettevalmistatud ettekande oma erialaga seotud tuttavalt teemal, tuues välja sarnasused ja erinevused (nt toodete, riikide/regioonide, plaanide vahel).
	Oskab pidada ettevalmistatud otsesõnalise ettekande oma erialaga seotud tuttavalt teemal, nii et ettekanne on piisavalt selge, et olla pingutuseta jälgitav, ja selle põhipunktid on võrdlemisi täpselt esitatud. Tuleb toime esinemisjärgsete küsimustega, ehkki peab mõnikord paluma küsimust korrata, kui see esitatakse liiga kiiresti.
A2	Oskab esitada lühikese selgeks õpitud ettekande endale tuttavalt igapäevateemal ning lühidalt põhjendada ja selgitada arvamusi, plaane ja toiminguid. Tuleb toime mõne otsesõnalise esinemisjärgse küsimusega.
	Oskab esitada lühikese lihtsa selgeks õpitud ettekande endale tuttavalt teemal. Oskab vastata otsesõnalistele esinemisjärgsetele küsimustele, kui on võimalik paluda küsimust korrata ja saada abi vastuste sõnastamisel.
A1	Oskab ette kanda väga lühikest õpitud sõnumit, näiteks kedagi tutvustada või öelda toosti.
Eel-A1	Kirjeldus puudub.

Neli suhtlemisviisi

Joonis 2. Teksti vastuvõtu, tekstiloome, suhtluse ja vahendamise seosed

TOIMING

PÄDEVUS

STRATEEGIA

**Toiminguid
tehes
kasutan
strateegiaid
ja arendan
pädevusi.**

Toiming

	Avalik esinemine ⁵⁶
C2	Oskab veenvalt ja selgelt käsitleda keerukat ning publikule võõrast teemat, liigendades ja kohendades oma esitust paindlikult vastavalt publiku vajadustele. Tuleb toime keeruliste ja isegi ründavate küsimustega.
C1	Oskab pidada selge ja hea ülesehitusega ettekande keerukal teemal, laiendades ja põhjendades seisukohti ning esitades asjakohaseid näiteid. Oskab pikemat ettekannet liigendada nii, et see aitab publikul mõtteid jälgida ja mõista üldist arutluskäiku. Oskab keerukat teemat käsitledes teha oletusi ja esitada hüpoteese, võrreldes ja hinnates eri ettepanekuid ja väiteid. Tuleb hästi toime, kui tema esinemist katkestatakse, reageerides spontaanselt, ilma erilise pingutusega.

Strateegia

	Kavandamine ⁶⁰
C2	<i>Kirjeldus puudub, vt C1.</i>
C1	Oskab formaalsemat teksti ette valmistades teadlikult järgida tekstitüübile iseloomulikke jooni (nt ülesehitus, ametlikkuse aste).

	Kompenseerimine ⁶¹
C2	Oskab mittemeenuva sõna/viipe asemel kasutada mõnd sünonüümi nii sujuvalt, et asendust õieti ei märkagi.
C1	Oskab kasutada omandatud sõnavara loovalt, et ümbersõnastamise abil väljenduda sujuvalt ja mõjusalt peaaegu igas olukorras.

Strateegia

Jälgimine ja parandamine⁶²

C2

Oskab sujuvalt tagasi minna ja raskeid kohti teisiti sõnastada, ilma et vestluskaaslane seda õieti märkaks.

C1

Oskab uuesti alustada ja raskeid kohti ümber sõnastada, ilma et suhtlus katkeks.
Oskab end väga tõhusalt parandada.

Keelepädevus

	Sõnavara ulatus
C2	Valdab väga rikkalikku sõnavara, sh idioome ja argikeeleväljendeid, tajub konnotatiivseid tähendusi.

	Grammatika korrektsus
C2	Kasutab keerulist keelt järjekindlalt grammatiliselt õigesti isegi siis, kui tähelepanu on mujal (nt ütluse planeerimisel või teiste asjaosaliste reageeringute jälgimisel).

	Õigekirjaoskus
C2	Õigekiri on veatu.

Sotsiolingvistiline pädevus

	Keelekasutuse olukohasus
C2	Oskab tulemuslikult ja loomulikult täita vahendaja rolli sihtkeele kõnelejate ja oma kogukonna liikmete vahel, arvestades ühiskondlik-kultuurilisi ja sotsiolingvistilisi erinevusi. Oskab hästi kasutada idioome ja argikeelt, tajub konnotatiivseid tähendusvarjundeid. Teadvustab peaaegu kõiki sotsiolingvistilisi ja ühiskondlik-kultuurilisi norme, mis avalduvad sihtkeele vilunud kasutajate väljendusviisis, ja oskab oma keelekasutuses neid arvestada. Oskab kõnes ja kirjas kasutada keerukat keelt tõhusalt, et väljendada kāske, vaielda, veenda, maha laita, läbi rääkida ja nõu anda.
C1	Tunneb paljusid idioome ja argikeeleväljendeid, tajub registrivahetusi; siiski võib vajada mõne sõna kohta kinnitust, eriti kui hääldus on talle tundmatu. Mõistab huumorit, irooniat ja varjatud kultuurilisi vihjeid ning tabab tähenduse nüansse. Suudab jälgida filme, kus kasutatakse arvestataval määral slāngi ja idiomaatilist kõnepruuki. Kasutab keelt paindlikult ja mõjusalt enamikul suhtluseesmärkidel, valdab emotsionaalset ja vihjelist keelepruuki, oskab nalja teha.

Pragmaatiline pädevus

	Keelekasutuse paindlikkus
C2	Oskab mõtteid väga paindlikult ümber sõnastada, varieerides keelekasutust selleks, et midagi rõhutada, väljendada vastavalt olukorrale, vestluspartnerile jne ja vältida mitmetähenduslikkust.
C1	Oskab väljendada mõjusalt, varieerides tõhusalt stiili ja lause pikkust, kasutades keerukat sõnavara ja sõnajärge. Oskab muuta väljendusviisi, et tuua esile pühendumise või kõhkluse, veendumise või ebakindluse astet.

	Vooruvaetus
C2	<i>Kirjeldus puudub, vt C1.</i>
C1	Oskab valida oma ulatuslikust keelepagasist sobiva fraasi, millega oma sõnavõttu kohasel viisil sisse juhatada, et saada sõna või mõtete kogumise ajal aega võita ja kõnevooru hoida.

Tegevusele suunatud keeleõpe

keeleõppel on
tulemus ja mõju

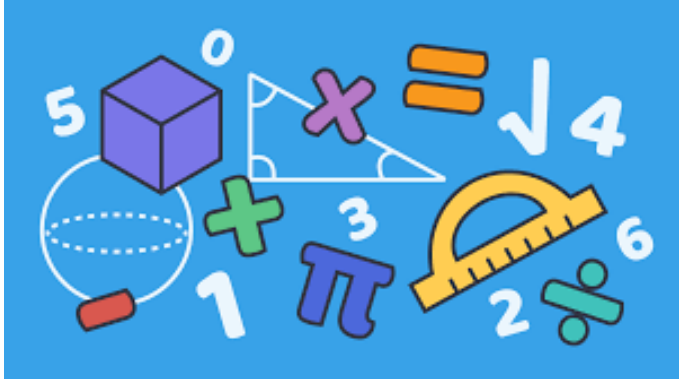

<https://runwildmychild.com/sandcastle-building/>

Keeleõpe peaks sisaldama
ülesandeid/ projekti, mis
annavad õppijatele ruumi
initsiatiivi haarata,
koostööd teha,
midagi planeerida
ja luua.

VASTUTUS ÕPPIMISE EEST
ARENDADES KEELT
JÕUSTATUD
ELUKESTVATE ÕPPIJATENA

Mitmikkeelsus

ei tähenda erakordset polüglotti.

See on tavaliste inimeste rikkalik keelepagas ja vastuvõtlikkus kultuurilisele mitmekesisusele.

Aitäh, et kuulamast ja
kaasa mõtlemast!

kylli.kuri@gmail.com